

NEKI BROJČANI POKAZATELJI O SUDIONICIMA NOB-a U VINODOLU 1941. GODINE

UVODNE PRIPOMENE

Na sastanku Općinskog odbora za obilježavanje 40. obljetnice ustanka naroda i narodnosti Hrvatske u području sadašnje općine Crikvenica, održanom 16. rujna 1980. godine, zaključeno je da se, uz druge, osnuje i komisija za prikupljanje i sređivanje podataka o svim sudionicima narodnooslobodilačke borbe (NOB), koji su djelovali u Vinodolu 1941. godine.¹ Zadatak komisije je bio, u osnovi, da prikupljanjem i sređivanjem tih podataka omogućući točno i vjerodostojno iskazivanje ukupnih (za cijelu općinu) ili izdvojenih (za područje pojedinih naselja) podataka o sudionicima NOB-a, kao i iskazivanje odgovarajućih brojčanih pokazatelja s obzirom na spol, starosnu dob, političku pripadnost, zanimanje, pripadnost borbenim jedinicama itd. Namjeravano je da se svi ti podaci prikupe, obrade i objave u 2. svesku Vinodolskog zbornika (VZ) kao posebna tematska jedinica, kojoj bi bio priložen i poimenični popis svih sudionika. Nepredviđene poteškoće u radu te komisije i mjesnih odbora UBNOR-a koji su bili nosioci i te djelatnosti, uvjetovale su da do tiskanja 2. sveska VZ nisu mogli biti potpuno izvršeni svi predviđeni zadaci. Zbog toga je rukovodstvo navedene komisije i uredništvo 2. sveska VZ zaključilo da se u 2. svesku VZ objave samo oni brojčani pokazatelji koji su prikupljeni i sređeni, a potpuni poimenični popis svih sudionika NOB-a, kao i razni pokazatelji o bitnim obilježjima koja karakteriziraju njihov sastav u 3. svesku VZ.

Imajući, dakle, na raspolaganju tek djelomične podatke u sudionicima NOB-a u Vinodolu ustaničke 1941. godine, iznosimo brojčane pokazatelje samo o: a) članovima i kandidatima KPH i SKOJ-a; b) pripadnicima borbenih partizanskih jedinica (»briberske« i »ledeničke«)² i c) nosiocima »Partizanske spomenice 1941«.³ Razvrstavajući ih u navedene osnovne grupe, iznijeli smo o njima i druge raspoložive podatke, što je vidljivo iz priloženih tabela.

Pri korištenju ovdje iznijetih brojčanih pokazatelja valja imati u vidu da se odnose samo na osobe koje su 1941. godine djelovale na vinodolskom području. Prema tome, ovdje nisu unijeti i podaci o mnogim Vinodolcima koji su 1941. godine bili aktivisti NOB-a (u raznim oblicima) u drugim krajevima Jugoslavije.

Organizacije NOB-a osnivane su već 1941. godine u pojedinim užim naseljenim vinodolskim lokalitetima, nezavisno o tadašnjoj općinskoj teritorijalnoj podjeli ili današnjim teritorijem mjesnih zajednica. Zbog toga smo uvažavali te značajke kao bitne u razvrstavanju brojčanih pokazatelja za pojedine naseljene lokalitete.

Ovim je brojčanim pokazateljima obuhvaćeno ukupno 316 Vinodolaca. Prema približnoj procjeni u Vinodolu je aktivno i organizirano sudjelovalo u NOB-u još oko 80 Vinodolaca, pa bi ukupna brojka bila oko 400. Pri tome ističemo da u tu brojku nisu unijeti i mnogi Vinodolci iz raznih naselja koji su na različite načine bili uključeni, povremeno, češće ili rjeđe, u razne konkretne akcije u okviru NOB-a, a naročito u davanju ili prikupljanju živežnih namirnica za potrebe partizanskih jedinica. Takvih je bilo razmjerno vrlo mnogo, pogotovu u Bribiru i Ledenicama, a već početkom 1942. godine i u Grižanima, Krmpotama, Selcima i Zagonu, pa kasnije sve više i u ostalim naseljima. Bez njih se NOB ne bi ni mogao uspješno razvijati, jer su upravo oni bili masovna baza za daljnje produbljivanje i širenje oslobodilačke borbe.

Budući da je Vinodol bio nastanjen stanovništvom hrvatske narodnosti,⁴ nismo posebno iskazivali i nacionalnu pripadnost aktivista NOB-a u bilo kojoj tabeli. Ipak, treba imati u vidu da je jedan sudionik NOB-a bio Jervej, a bio je član KPH i pripadnik briberske partizanske jedinice, dok je jedna pripadnica partizanske jedinice, također i član KPH, bila češke narodnosti.

Ukupan broj Vinodolaca, aktivnih u NOB-u već 1941. godine izvan Vinodola, nije, zasad, moguće ni približno pretpostaviti.

S obzirom na navedene pripomene, nije moguće ni analitički ni sintetski temeljito obraditi statističke pokazatelje o sudjelovanju svih Vinodolaca u NOB-u 1941. godine.

Tabela I

UKUPAN BROJ AKTIVISTA NOB-a S OBZIROM NA POLITIČKU PRIPADNOST I NEKA DRUGA OBILJEŽJA

Red- ni broj	Naselje	Spol	Članovi organizacije			Pripad- nici par- tizan- skih je- dinica	Po- ginuli i umr- li u NOB-u	Nosio- ci »Partizan- ske spo- menice 1941«
			KPH	kand. za KPH	SKOJ			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Bribir	M	16		19	85	22	60
		Ž			5	1	1	8
2.	Crikvenica	Uk.	16		24	86	23	68
		M	5		2	2	3	5
3.	Dramalj	M	4	1	1	1	1	4
4.	Drivenik	M				3	2	1
		Ž	9	1		7	3	11
5.	Grižane	Uk.				1		1
		M	9	1		8	3	12
6.	Krmpote	M	2			3	3	13
		Ž	7	2	4	90	29	54
7.	Ledenice	Uk.						1
		M	7	3	4	90	29	55
8.	Novi	Uk.	4		2	1	3	2
		Ž	1		1			3
9.	Selca	M	5		3	1	3	5
		Ž	12		5	3	5	7
10.	Tribalj	M	4	1	2		1	2
		Ž			1			1
11.	Zagon Donji	Uk.	4	1	3		1	3
		M	5			1	1	4
12.	Zagon Gornji	M				3		5
13.	Ukupno	M	68	5	35	199	73	168
		Ž	1	1	7	2	1	14
		Uk.	69	6	42	201	74	182

Ova tabela ne omogućava uvid u ukupan broj aktivista, jer se isti aktivisti pojavljuju u više organizacija, odnosno u raznim kolonama (najmanje dvije) ovog tabelarnog prikaza. Tabelarni pokazatelji upućuju na neke značajnije zaključke, od kojih posebno ističemo ove:

1) Broj članova KPH (69), kandidata za članove KPH (6) i članova SKOJ-a (42) upućuje na važan zaključak, tj. da je upravo članstvo KPH i SKOJ-a bilo ne samo jaka, nego i jedina organizirana politička snaga koja je pokretala, organizirala i rukovođila oslobodilačko-revolucionarnom borbom. Pripadnici drugih idejno-političkih (građanskih) opredjelejnja nisu 1941. godine bili (uostalom ni kasnije) aktivni pokretači i organizatori NOB-a. Navedenih 117 komunista (članovi i kandidati KPH i SKOJ) su bili vrlo utjecajna politička snaga, pa su i rezultati njihova djelovanja vidno izraženi u masovnosti sudjelovanja stanovništva Vinodola u NOB-u već 1941. godine.⁵

Brojčani pokazatelji o komunistima u pojedinim naseljima upućuju na razne zaključke, ali ovdje navodimo tek toliko da broj članova KP i SKOJ-a nije svuda bio adekvatan utjecaju KP u redovima stanovništva. To, kao i druga pitanja, moći će se temeljitije analizirati nakon sređivanja podataka o svim sudionicima NOB-a 1941. godine.

Uočljivo je da je broj članova i kandidata KPH kao i SKOJ-a razmjerno veći u naseljima vinodolske doline i šumsko-planinskog pojasa (ukupno 79) nego u priobalnim (ukupno 38) premda je broj stanovnika u priobalnim naseljima bio veći. Međutim, i ti pokazatelji su različiti u raznim naseljima, kako jednog tako i drugog i trećeg naseljenog pojasa.

Iako nepotpuni, i ti pokazatelji upućuju na zaključak da je NOP u Vinodolu već od početka imao klasnopolitičku osnovu i da je motiv pristupanja NOB-u širokih narodnih slojeva imao pretežno klasnosocijalno značenje, pri čemu je, sasvim razumljivo, i nacionalna svijest uvjetovala njenoj (NOB) masovnosti. Utoliko je prihvatljiv i zaključak da je najnapredniji (komunistički) pokret bio i širi i obuhvatniji (u značenju masovnosti) nego što bi se, naročito u nekim lokalitetima, moglo zaključiti po broju članova KPH i SKOJ-a.

2) Od ukupno 316 aktivista već je 1941. godine bilo 201 u partizanskim jedinicama, ili oko 63%. Pripadnici partizanskih jedinica pretežno su bili iz Bribira i Ledenica (ukupno 176 ili oko 88%), a iz ostalih vinodolskih naselja ih je bilo razmjerno manje (25 ili oko 12%). Pritom treba imati u vidu i činjenicu da je krajem 1941. godine vrlo intenzivno pripremana mobilizacija većeg broja boraca iz Grižana, Krmpota, Selaca i Zagona (Donje i Gornje). Vrlo visok snijeg i drugi objektivni činitelji uvjetovali su da se mobilizacija, a kroz nju i osnivanje novih partizanskih logora (griški, krmpotski, zagonski) ostvari tek prvih mjeseci 1942. godine. U pitanju je, dakle, bio organiziran tok širenja NOB-a (u biti — revolucionarni proces), započet 1941. godine i nastavljen prvih mjeseci 1942. U tom je vremenskom razdoblju, pored već spomenute djelatnosti na jačanju postojećih i osnivanju novih partizanskih jedinica, oslobođeno naseljeno područje gornjih krmpotskih, gornjih ledeničkih i gornjih zagonskih sela. (Ovdje pojam »oslobođeno« ne treba shvatiti u doslovnu značenju, jer u tim predjelima nije bilo ni dotad nikakvih neprijateljskih vojnih posada, osim u Brezama, niti bilo kakvih organiziranih oblika ustaške odnosno talijanske vlasti.) S tim u vezi je vrlo značajno oslobođanje Breza 17. prosinca 1941. godine, kada je talijanski garnizon prisiljen da se odatle povuče u Ledenice. Zajedno s bribirsko-griškim planinskim naseljenim područjem to je bio slobodni teritorij na kojem je organizirano

i uspješno djelovala narodna vlast u vidu narodnooslobodilačkih odbora (NOO). Narodna je vlast, razumije se — u nešto drugačijim uvjetima — djelovala i u nekim drugim naseljenim lokalitetima, koji su bili pod stanovitom kontrolom okupatorskih ili ustaških vlasti. (Područje bribirskih sela izvan žicom opletena talijanskog garnizona u naselju Bribir, a uskoro i griških pa i drugih.)

Zbog svega iznesenog su i naši brojčani pokazatelji (rađeni samo za 1941. godinu) drugačiji nego bi bili već u veljači 1942. godine.

U analiziranju navedenih (kao i drugih) pitanja treba imati u vidu i bitna zemljopisna obilježja Vinodola, a naročito konfiguraciju i šumovitost tla te razvijenost putnih, odnosno cestovnih prometnica. U vezi s tim obilježjima, Vinodol čine tri različita pojasa, koji se protežu usporedno s morskom obalom. Neposredno uz morsku obalu je naseljeni priobalni pojas (od Klenovice do Jadranova), u njegovu bližem zaleđu, tj. od Novog Vinodolskog do Drivenika je Vinodolska dolina na koju se, u sjeveroistočnom smjeru, nadovezuje šumsko-planinski naseljeni i menaseljeni vinodolski pojas. Na tom su šumsko-planinskom pojasu naselja gornjih i srednjih Krmpota i Ledenica, kao i Gornje i Donje Zagone. Šumsko-planinsko područje sjeverno i sjeveroistočno od Bribira, Grižana, Triblja i Drivenika nije naseljeno. Rasprostranjenost naselja (mnogo malih zaselaka na velikoj zemljišnoj površini), šumovitost kao i nerazvijene prometnice, pogotovu u šumsko-planinskom pojasu, uvjetovala je i dislokacija talijanskih vojnih jedinica. Te su jedinice bile smještene u svim priobalnim naseljima, a u vinodolskoj dolini tek u nekoliko naseljenih lokaliteta (Bribir, Grižane, Tribalj, Drivenik), tj. uglavnom u sjedištima tadašnjih općinskih uprava. U šumsko-planinskom pojasu talijanske su jedinice bile neprekidno samo u Ledenicama (Ledeničko polje), u Brezama do 17. prosinca 1941. godine i u Krmpotama (tj. u selu Krmpotska Luka) tek oko 15 dana u rujnu 1941. godine.

Razumljivo je da su ta zemljopisna obilježja uvjetovala i smještavanje partizanskih jedinica samo u šumsko-planinskom, najprije nenaseljenom, a krajem godine i naseljenom pojasu. Također je razumljivo da je zbog toga bio mnogo lakši dodir pripadnika partizanskih jedinica sa stanovništvom šumsko-planinskog pojasa kao i vinodolske doline nego iz priobalnih naselja.

Ali, u utvrđivanju i ocjenjivanju svih činitelja, dakle — ne samo objektivnih — koji su uvjetovali masovni odaziv u partizanske jedinice stanovništva pojedinih naselja, treba imati u vidu i — naročito — subjektivne. To znači da tamo gdje su organizacije komunista (članovi KPH i SKOJ-a kao i drugi komunisti) bile organiziranije i utjecajnije, i gdje su se već prvih dana uključile u svestrano pokretanje NOB, tamo su postizavani i veći uspjesi. Zbog toga je za analiziranje razvitka NOB u pojedinim vinodolskim lokalitetima potrebno svestrano istražiti i objasniti utjecaj svih objektivnih i subjektivnih činitelja.

3) Iz brojčanih je pokazatelja vidljivo da je od 316 aktivista poginulo ili umrlo u toku NOB-a 74 ili oko 25%. Od preživjelih (242) je dobilo »Partizansku spomenicu 1941« »samo« 182. To znači da ostalih 60 nisu dobili »Spomenicu« bilo zbog toga što su umrli prve godine poslije oslobođenja (prije nego su podnašani zahtjevi za dodjeljivanje »Spomenice«), ili zbog toga što ju uopće nisu tražili, ili pak zato što su se u kasnijim ratnim godinama (nakon 1941. godine) privremeno ili trajno pasivizirali.⁶ Od tih je bilo najviše onih koji »Spomenicu« nisu ni tražili.

Skoro svi vinodolski komunisti i njihove organizacije (KPH i SKOJ) su bili pokretači NOB-a od njena početka. (Izuzetak je crikvenička organizacija KPH, zbog čega je u kolovozu 1941. godine i reorganizirana, i još dvojica članova KPH iz drugih naselja koji su 1941. godine napustili Vinodol.) To znači da su ratnorevolucionarno razdoblje dočekali spremi, da su bili jedinstveni u opredjeljenju za sprovođenje odluke o pokretanju NOB-a i da su u njenu pokretanju organizirano sudjelovali, iako u različitim oblicima, pa i s različitim uspjesima. Štoviše, iz naknadna će analitičkog osvrtu proizaći vrlo jasan zaključak o razvitku i jačanju komunističkih organizacija upravo u vrijeme nakon pokretanja NOB-a.

Tabela II

STAROSNA STRUKTURA SUDIONIKA NOB-a 1941. GODINE

Red- ni broj	Naselje	Spol	Godina rođenja					Ukupno
			do 1900.	1901— 1910.	1911— 1915.	1916— 1918.	1919. i kasnije	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Bribir	M	1	16	21	7	62	107
		Ž	2	2	2		5	11
		Uk.	3	18	23	7	67	118
2.	Crikvenica	M	2	2	2	1	1	8
3.	Dramalj	M		3	1	1	2	7
4.	Drivenik	M	2				1	3
5.	Grižane	M		2	8	1	5	16
		Ž				1		1
		Uk.		2	8	2	5	17
6.	Krmpote	M	1	2	6	2	5	16
7.	Ledenice	M	5	15	21	8	45	94
		Ž		1				1
		Uk.	5	16	21	8	45	95
8.	Novi	M	1	4	1		3	9
		Ž		2	1			3
		Uk.	1	6	2		3	12
9.	Selca	M	2	8	2	2	4	18
10.	Tribalj	M		1	1	1	4	7
		Ž					1	1
		Uk.		1	1	1	5	8
11.	Zagon Donji	M	1	2	1		4	8
12.	Zagon Gornji	M		1	1	2	2	6
13.	Ukupno	M	13	58	64	25	139	299
		Ž	2	5	3	1	6	17
		Uk.	15	63	67	26	145	316

U tabelarnom su prikazu vidljivi brojčani pokazatelji o starosnoj dobi sudionika NOB-a 1941. godine. Ako u tim pokazateljima odvojimo omladinu (rođeni 1919. i kasnijih godina) od starijih godišta, vidljivo je da je vinodolska omladina bila već tada vrlo aktivna u NOB-u. Od ukupno 316 aktivista bilo je 145 omladinaca i omladinki ili 46%. Svi ostalih (rođeni do 1919. godine) je bilo 171, ili 54%. Značajno je i to da su u naseljima Bribir i Ledenice (gdje je NOB bio i najrazvijeniji) ti pokazatelji još povoljniji za omladinu. Naime, u Bribiru je omladina zastupana u NOB-u sa 57%, a u Ledenicama s 48%.

Broj žena aktivistkinja razmjerno je malen i iznosi svega oko 5%. Ali, idućih će mjeseci (1942. godine) učešće žena, naročito ženske omladine u NOB-u vrlo brzo porasti.

Tabela III

STRUKTURA SUDIONIKA NOB-a PO ZANIMANJU⁷

Red- ni broj	Naselje	Spol	Rad- nici — se- ljaci	Kuća- mice	Obrt- nici	Či- nov- nici	Đa- ci	Stu- denti	Pro- svjet- ni rad- nici	Vi- soko- obraz- ovna za- nima- nja	Os- tali	Ukup- no
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Bribir	M	90		3	3	6	1			4	107
		Ž	1	6			4					11
		Uk.	91	6	3	3	10	1			4	118
2.	Crikvenica	M	3		1						4	8
3.	Dramalj	M	3		1			1			2	7
4.	Drivenik	M	2				1					3
5.	Grižane	M	12		1					1	2	16
		Ž									1	1
6.	Krmpote	Uk.	12		1					1	3	17
		M	15					1				16
7.	Ledenice	M	89				2		1		2	94
		Ž		1								1
8.	Novi	Uk.	89	1			2		1		2	95
		M	2		1	1	2		1		1	8
9.	Selca	Ž		1		1	1				1	4
		Uk.	2	1	1	2	3		1		2	12
10.	Tribalj	M	8		1	2	1				6	18
		M	1		1	3					2	7
11.	Zagon Donji	Ž									1	1
		Uk.	1		1	3					3	8
12.	Zagon Gornji	M	7								1	8
13.	Ukupno	M	238		9	9	12	3	2	1	24	298
		Ž	1	8		1	5				3	18
		Uk.	239	8	9	10	17	3	2	1	27	316

Prema ovim je pokazateljima vidljivo da su radnici-seljaci bili najzastupljeniji u redovima aktivnih sudionika NOB-a i da ih ima oko 76%. To je i razumljivo, jer je, konačno NOB bio *narodna* borba, a u Vinodolu su tada živjeli pretežno radnici i siromašni seljaci.⁸ Pritom treba imati u vidu činjenicu da pripadnici ostalih slojeva stanovništva (sva ostala zanimanja) koji su bili aktivni sudionici u NOB-u već 1941. godine, nisu bili iz »bogatijih« obitelji, jer je takvih obitelji bila tada u Vinodolu vrlo malo. Sv navedeni obrtnici (ukupno 9) su, u većini, bili sitni seoski zanatlije, i u svojim su radnjama imali tek ponekog naučnika, a rijetko i pomoćnog radnika.

Ovdje nećemo temeljitije analizirati ovu strukturu sudionika NOB-a, ali kao zaključnu ističemo pripomenu da je velika većina od 316 sudionika NOB-a — bez obzira na zanimanje — pripadala siromašnom ili siromašnijem sloju stanovništva ovog kraja. Zbog toga su i razlike u životnom standardu, a koje su bile posljedica različitih zanimanja, bile u većini neznatne. S obzirom na to da je Vinodol bio vrlo pasivan (siromašan) kraj, različita su pro-

izvodna, a i većina neproizvodnih zanimanja, mogla malo utjecati na životni standard stanovništva.

Kao sažet zaključak ovog kratkog, prvog priloga statističkih pokazatelja o sociološko-političkim i drugim uvjetima u kojima je pokretan i razvijan NOB u Vinodolu, ističemo da će se sustavnija i temeljitija analiza tih pitanja moći obaviti tek nakon širih povijesnih istraživanja, dakle ne samo putem brojčanih pokazatelja, i to u okviru tadašnjih revolucionarnih tokova kako u Vinodolu tako i znatno šire.

BILJESKE

¹ Komisija ima 12 članova, a njen je predsjednik Josip Gršković. Imajući u vidu veće poteškoće za koje je pretpostavljala da će naići u radu, komisija je već tada pripremila prigodne anketne listiće za svakog sudionika NOB-a i raspravila niz pitanja vezanih za taj rad, pogotovu pitanje primjene odgovarajućih kriterija za ocjenu aktivnosti onih Vinodolaca koji su djelovali u NOB-u već 1941. godine, a poginuli su ili umrli još u toku NOR-a ili neposredno poslije njegova završetka.

² Nazive partizanskih jedinica stavljamo pod navodnike, jer u njima nisu bili samo Bribirci i Ledeničani, već i drugi Vinodolci, a u prvo vrijeme i Gorani odnosno partizani sa sušačkog područja.

³ Većina nosilaca »Partizanske spomenice« su bili i u partizanskim jedinicama ili članovi KPH odnosno SKOJ-a ili drugih organizacija NOB-a. Budući da, kako smo istakli, ti pokazatelji nisu rezultat potpunih već samo djelomično prikupljenih podataka, moguće je da će u konačnim tabelarnim prikazima biti drugačije (različite) neke ovdje navedene brojke. Ipak, vjerujemo da bitnijih (u kvantitativnu značenju) ispravki neće biti.

⁴ Prema posljednjem doratnom popisu stanovništva (iz 1931. godine) je u oba tadašnja vinodolska kotara bilo 20.879 stanovnika. Od toga je bilo Hrvata 20.616 ili 98,8%, a pripadnika svih ostalih naroda i narodnosti 253 ili 1,2%.

⁵ Neki su članovi KPH bili 1941. godine — prije primanja u KPH — članovi SKOJ-a. Ovdje ih iznosimo samo u koloni članova KPH, jer ne raspolazemo s potpunim podacima o broju takvih.

⁶ Među takvim je i većina od 12 Vinodolaca koji su se u jesen 1941. godine svojevoljno vratili iz partizanske jedinice. Skoro svi su početkom 1942. godine ponovno prišli u partizanske jedinice, ili se na druge načine uključili u NOB.

⁷ Sudionike NOB-a smo razvrstali prema ondašnjim zanimanjima. Pritom treba imati u vidu da su se mnogi radnici bavili i seljačkim, voćarskim (vino-gradarskim) ili stočarskim poslovima, zbog čega ih je vrlo teško svrstati samo u jedno od tih zanimanja. Budući da ni o toj strukturi nemamo potpune podatke, primijenili smo naziv »radnik-seliak«, kojim je, barem u najbitnijem značenju, izraženo i obavljanje različite djelatnosti većine takvih. S obzirom na to da je to pitanje iz okvira sociološke teme, ovdje ga šire ne objašnjavamo. Nesumnjivo je da će ga trebati temeljitije istražiti i analizirati kada se budu znanstveno obrađivali svi činitelji koji su uvjetovali masovni odaziv Vinodolaca u NOB-u već 1941. godine. S tim u vezi ističemo tek toliko da su Vinodolci obavljali seljačke poslove prije svega za svoje potrebe, a i te u skromnim razmjerima, jer je plodne obradive zemlje ovdje vrlo malo. Istodobno je veći dio njih bio zaposlen kao najamna radna snaga, skoro isključivo u građevinskim i šumsko-drvodieljskim poslovima.

⁸ Prema posljednjem doratnom popisu stanovništva (iz 1931. godine), u Vinodolu je bilo 20.879 stanovnika, uključujući i one koji su bili zaposleni izvan Vinodola, a takvih je bilo oko 3000. U industriji, građevinarstvu, poljoprivredi i šumarstvu je bilo zaposleno oko 80% stanovnika. Međutim, i to je stanje bilo različito u priobalnim od naselja udaljenih od obale. Tako je u priobalnim naseljima bilo zaposlenih u navedenim djelatnostima oko 60%, a u naseljima udaljenijim od obale oko 88%. Vjerojatno je taj postotak bio 1941. godine nešto drugačiji, ali promjene nisu poznate, jer tada nije pravljen popis stanovništva.

